

Zadeva: Zapisnik 77. redne seje Programskega sveta Sinteze in Nacionalnega sveta za spremembo volilnega sistema (NS-SVS)

Seja je potekala preko elektronskih medijev v torek, 12. 11. 2024, med 17 in 18.30 uro po naslednjem dnevnem redu:

1. Informacija o pogovorih z g. A. Logarjem in v kabinetu Predsednice Republike ter ocena stanja;
2. Poziv za uresničitev referendumске obveze;
3. Razno

Ad 1) Informacije o pogovoru z Anžetom Logarjem in sestanku v kabinetu predsednice RS ter ocena stanja.

Predsedujoči je uvodoma prisotne seznanil s potekom in vsebino pogovora z g. Logarjem, ki smo se ga z naše strani udeležili Ciril Ribičič, Tone Peršak, Vlado Pogorevčnik, Miro Marc in Emil Milan Pintar. Namen pogovora je bil, da preverimo, ali bo g. Logar po ustanovitvi stranke (ki avtomatično postane parlamentarna) problematiko demokratizacije volilnega sistema postavil v prvi plan programske usmeritve nove stranke oz. kakšne aktivnosti načrtuje s tem v zvezi, vključno z možnostjo vložitve lastnega predloga novega zakona ali vsaj predloga novele sedanjega. To izhaja iz obveznosti političnih strank glede na rezultate referendumа. G. Logar je potrdil, da je sprememba volilnega sistema zanj eden od prioritetenih ciljev in bo visoko na agendi načrtov stranke, izognil pa se je konkretizaciji, »ker za to še ni pravi čas«. Opozoril je le, da vložitev kakršnih koli predlogov v zakonodajno proceduro zahteva mnogo predhodnega usklajevanja in dogovarjanja, sicer predlog konča že v košu prve komisije, ki ga obravnava.

Sestanek z g. Skokom v kabinetu Predsednice RS se je po spletu okoliščin udeležil le E. M. Pintar. Razgovor je bil vsebinsko bogat, v njem je bilo poudarjeno, da v referendumskemu vprašanju obljubljenega »povečanega vpliva volivcev« ne zagotavlja zgolj uvedba (neobveznega in relativnega) prednostnega glasu, temveč bi morali hkrati doseči dogovor še o nekaterih drugih pomembnih vprašanjih: uvedbi domicila, javnega potrjevanja kandidatnih list, boljše predstavitve kandidatov, večje spolne uravnoveženosti kandidatnih list, itd. G. Skoka sem seznanil z našo oceno, da je nerazumljivo, da vlada po jasni odločitvi volivcev na referendumu še ni pristopila k oblikovanju predloga sprememb, saj njo kot predlagatelja in vse parlamentarne

stranke k temu zavezujejo rezultati referendumu. G. Skok se je s to oceno strinjal, vzdržal pa se je odgovora na vprašanje, ali ocenjuje, da bo vlada s takim predlogom vendarle prišla v DZ.

V daljši razpravi je bilo poudarjeno, da bi morali z našimi akcijami še odločneje nadaljevati, saj je tudi prav po naši zaslugi volilni sistem in njegove nujne spremembe postal javno vprašanje. In javnost bo prej ali slej zahtevala ustrezne ukrepe od politike oz. političnih strank. Te se bodo pred novimi volitvami znašle v zaostrenih pogojih medsebojne konkurence: na eni strani naraščajoče nezaupanje državljanov v politične stranke odpira mnogo večji manevrski prostor nastajanju novih strank, na drugi pa bo to bistveno zaostriло konkurenco za vstop v DZ.

Ad 2) Poziv za uresničitev referendumske obveze

V smislu zgornje ugotovitve (nadaljevanja pritiska, da vendarle še pred naslednjimi volitvami pride do, vsaj delne, demokratizacije volilnega sistema), smo se dogovorili:

- Da pripravimo javno pismo Vladi in političnim strankam in jih opomnimo na moralno obvezo, izhajajočo iz rezultatov referendumu, oz. do nadaljnje izgube kredibilnosti, če bodo poskušale to obvezo prezreti;
- Da s tem pismom seznanimo javnost in povabimo ljudi, da izrazijo strinjanje s to zahtevo;
- Da s posebnim dopisom opozorimo civilnodružbene skupine in organizacije na obvezo vlade in parlamentarnih strank, da na naslednjih volitvah zagotovijo odločilen vpliv volivcev na izbiro poslanke-ca in s tem izpolnijo referendumsko obvezo.
- Da pripravimo poseben dopis nosilcem nastajajočih strank, da to zahtevo vnesejo v svoje programe, da jih lahko v predvolilni kampanji podpremo.
- Da o vseh teh aktivnostih seznanjamo tudi vse obstoječe poslanske skupine.

Ad 3) Drugo

Od Računskega sodišča (RS), ki smo mu predlagali uvedbo Revizije poteka projekta 2TDK, smo dobili odgovor, ki predloga niti ne sprejema direktno, niti ga ne zavrača, poudarja pa, da je v družbi vse več podobnih zahtev, ki presegajo kadrovske kapacitete RS.

Predlog zapisnika pripravil Emil Milan Pintar